

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۲۴۷۱۱۵۴

قواعد اختصاصی قراردادها

www.ketab.ir

مؤلف

معصومه حیدری

کارشناس ارشد حقوق عمومی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه : حیدری، معصومه، ۱۳۶۲-

عنوان قراردادی : ایران. قوانین و احکام Iran. Laws, etc

عنوان و نام پدیدآور : قواعد اختصاصی قراردادها/ مؤلف معصومه حیدری.

مشخصات نشر : تهران: چتر دانش، ۱۴۰۲.

مشخصات ظاهری : ۱۱۹ ص.

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۶۵-۸

وضعیت فهرست‌نویسی: فیپاپ

یادداشت : کتابنامه: ص. ۱۱۹.

موضوع : قراردادها -- ایران

Contracts -- Iran

عقود و ایقاعات (فقه)

Contracts (Islamic law).

رده بندی کنگره : KMHA۸۸۸

رده بندی دیویی : ۳۴۴/۵۵۰۲

شماره کتابشناسی ملی : ۹۵۶۸۳۰۵

اطلاعات رکورد کتابشناسی: فیپا

نام کتاب : قواعد اختصاصی قراردادها

ناشر : چتر دانش

مؤلف : معصومه حیدری

نوبت و سال چاپ : اول - ۱۴۰۳

شمارگان : ۱۰۰

شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۶۶۵-۸

قیمت : ۱۱۰۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید (اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

سخن ناشر

رشته‌ی حقوق با تمام شاخه‌ها و گرایش‌هایش، به‌منزله‌ی یکی از پرتیراگرترین رشته‌های دانشگاهی کشور، تعداد فراوانی از دانشجویان علوم انسانی را به‌خود جلب کرده است؛ دانشجویانی که پس از تحصیل، وارد عرصه‌ی خدمت شده و در مناصب و جایگاه‌های گوناگون به ایفای وظیفه مشغول می‌شوند.

منابعی که در دانشکده‌های حقوق، مبنای کار قرار گرفته و تحصیل دانشجویان بر مدار آن‌ها قرار دارد، در واقع، مجموعه‌ی کتب و جزواتی هستند که طی سالیان متمادی چنان‌که باید تغییر نیافته و خود را با تحولات و نیازهای زمانه هماهنگ نکرده‌اند.

این، درحالی است که نیاز مبرم دانش‌پژوهان به مجموعه‌های پربار و سودمند، امری انکارناپذیر است. به‌این ترتیب، ضرورت تدوین کتب غنی و ارزشمند برای رفع نیازهای علمی دانشجویان رشته‌ی حقوق و نیز رشته‌های متأثر از آن، باید بیش از گذشته مورد توجه قرار گیرد؛ کتاب‌هایی که روزآمدی محتوای آن‌ها از یک سو و تناسب آن‌ها با نیاز دانش‌پژوهان از سوی دیگر، مورد توجه و لحاظ ناشر و نویسنده، قرار گرفته باشد.

مؤسسه‌ی آموزش عالی آزاد چتر دانش، در مقام مؤسسه‌ای پیشگام در امر نشر کتب آموزشی روزآمد و غنی، توانسته است گام‌های مؤثری در همراهی با دانشجویان رشته‌ی حقوق بردارد. این مؤسسه افتخار دارد که با بهره‌مندی از تجربیات فراوان خود و با رصد دقیق نیازهای علمی دانشجویان، به تولید آثاری همت گمارد که مهم‌ترین دستاورد آن‌ها، تسهیل آموزش و تسریع یادگیری پژوهندگان باشد. انتشارات چتر دانش امیدوار است با ارائه‌ی خدمات درخشان، شایستگی‌های خود را در این حوزه‌ی علمی به منصه‌ی ظهور برساند.

فرزاد دانشور

مدیر مسئول انتشارات چتر دانش

فهرست

۸	بخش اول: عقد بیع
۱۷	بخش دوم: عقد معاوضه
۱۸	بخش سوم: عقد اجاره
۲۵	بخش چهارم: عقد قرض
۲۶	بخش پنجم: عقد شرکت
۲۹	بخش ششم: عقد مضاربه
۳۳	بخش هفتم: عقد مزارعه
۳۵	بخش هشتم: عقد مساقات
۳۷	بخش نهم: عقد جعاله
۴۰	بخش دهم: عقد صلح
۴۲	بخش یازدهم: عقد گرویندی مشروع (سبق و رمایه)
۴۴	بخش دوازدهم: عقد عاریه
۴۸	بخش سیزدهم: عقد ودیعه
۵۱	بخش چهاردهم: عقد وکالت
۵۸	بخش پانزدهم: عقد ضمان
۶۵	بخش شانزدهم: عقد حواله
۷۰	بخش هفدهم: عقد کفالت
۷۴	بخش هجدهم: عقد رهن
۸۴	بخش نوزدهم: عقد هبه
۸۷	بخش بیستم: عقد وقف

۹۷.....	بخش بیست و یکم: عقد نکاح.....
۱۰۲.....	بخش بیست و دوم: وصیت تملیکی.....
۱۱۸.....	بخش بیست و سوم: تنهاترین عقود.....
۱۱۹.....	فهرست منابع و مآخذ.....

سخن مؤلف

اگر این مختصر را ارزشی است آن ارزش تقدیم به قطب عالم امکان حضرت امام زمان(عج) آیت رب و دود و ناجی ملک وجود. آنکه جهانی در انتظار عدالت و لطف اوست.

تقدیم به روح پرفتوح پدر بزرگوارم حضرت حجت الاسلام والمسلمین حاج شیخ رضاقلی حیدری که عالمانه به من آموخت تا چگونه در عرصه‌ی زندگی ایستادگی را تجربه کنم پدری که چون شقایق داغ نبودنش را بر سینه دارم. از استاد گرامی جناب دکتر کریمی منفرد که من را در تألیف این کتاب یاری نموده است تشکر و قدردانی فراوان به عمل می‌آورم.

www.ketab.ir

مقدمه

بسم الله الرحمن الرحيم (يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَزِفُوا بِالْعُقُودِ)

سوره مبارکه مائده آیه ۱

کلیه عقود و قراردادهای اعم از معین و نامعین باید یکسری شرایط و قواعد عمومی را دارا باشند تا صحیح و قانونی تلقی شوند که در ماده ۱۹۰ قانون مدنی به آن اشاره گردیده است مانند اهلیت طرفین، وجود قصد و رضا، معلوم و معین بودن موضوع معامله و مالیت داشتن آن، مشروعیت جهت و... که به آن‌ها شرایط عمومی و مشترک اعتبار عقود گفته می‌شود اما در کنار این قواعد عام الشمول هر عقدی احکام و قواعد خاص خود را نیز دارد که این قواعد خاص، در ماهیت و نحوه اجرای آن عقد یا حتی در انعقاد و نحوه انحلالش ممکن است تفاوت‌هایی را نسبت به قراردادهای دیگر ایجاد کند پس قانونگذار به منظور تکمیل شرایط عمومی و با توجه به وضعیت و ماهیت هر عقد، قواعد اختصاصی قرار داده است که حتی عدم رعایت برخی از آنان موجب بطلان عقد هم می‌گردد مانند ذکر مدت در نکاح موقت (ماده ۱۰۷۶ ق.م.) یا قابلیت بقای مال مورد استفاده در عقد اجاره (ماده ۴۷۱ ق.م.) البته این قواعد اختصاصی در ذیل مباحث مربوطه و در بخش‌های مختلف قانون مدنی آمده است و یکی از اشکالات عمده‌ای که در نوشته‌های سابق وجود داشت و حقوقدانان معاصر در پی رفع آن بوده‌اند جدا نکردن قواعد عمومی از قواعد اختصاصی است دکتر کاتوزیان از جمله کسانی است که با نوشتن دوره قواعد عمومی قراردادها در انجام این مهم سعی کرد اما در عین این تلاش شایسته و قابل تقدیر در بحث‌های اختصاصی از اشکال یاد شده خالی نیست و همچنان قواعد عمومی در لابه لای قواعد اختصاصی دیده می‌شود این امر به خودی خود ایرادی ندارد خصوصاً این که تمامی مباحث و مطالب برای اینکه به پختگی برسد نیازمند گذشت زمان و کار بلیغ است به همین جهت سهولت یادگیری، این قواعد اختصاصی را تا حد امکان به طور مختصر و جامع در یکجا گردآوری کرده‌ایم. امید است ما حاصل این تلاش گسترده و طولانی کتابی باشد که نه تنها به عنوان منبع کاملی برای دانشجویان و داوطلبان آزمون‌های حقوقی در یادگیری حقوق مدنی بکار آید بلکه مورد توجه اساتید دانشگاه‌ها و موسسات حقوقی جهت تدریس حقوق مدنی و نیز سایر کارگزاران حقوقی اعم از وکلا و قضات قرار گیرد تا با نگاه تیزبین خود و ارائه نظرات، ما را در افزایش کیفیت و رفع نواقص این کتاب یاری نمایند.

معصومه حیدری